

NASZE ABC

W wirze alarmów wojennych

Od szeregu tygodni żyjemy w wirze alarmów wojennych. Zaczęło się od zatargu abisyńskiego. Potem nastąpiło zastrzeżenie stosunków angielsko-włoskich. Obecnie wysuwa się znów na plan pierwszy Kłajpeda, a na jej tle stosunki pomiędzy Niemcami a Litwą. Codziennie prasa alarmuje o nieuchronnej wojnie, aby następnego dnia alarmy swe odwołać. W każdym razie panuje powszechne przekonanie, że wybuch wojny nieomal wisi na włosku.

Jeśli się jednak głębiej spojrzy w sytuację międzynarodową, to trzeba dojść do wniosku, że alarmy wojenne są w znacznym stopniu przesadzone. Słuszność tego twierdzenia zobaczymy zupełnie wyraźnie, jeśli porównamy stosunki panujące w r. 1914 ze stosunkami obecnymi.

Przed r. 1914 od szeregu lat świat sędził nieuchronnie ku wojnie. Ustrój społeczny był ustabilizowany. Bogactwo stale wzrastało. Sprawy wewnętrzne narodów były mniej więcej uregulowane. Stąd energia narodu wydawała się nazewnątrz i trzeba było tylko odpowiedniej okazji, by na tem tle doszło do powszechnej wojny.

Zupełnie odmiennie przedstawia się sytuacja abisyńska. Dziś ustrój społeczny niemal wszystkich narodów europejskich stoi pod znakiem zapytania. Narody europejskie mają masę konfliktów wewnętrznych do rozstrzygnięcia. Muszą zwalczać nędzę, którą początkowo przyniosła wojna, a potem kryzys. Energia ich obecnie jest przede wszystkim skierowana do wewnątrz.

W tych warunkach niema tej atmosfery, która by do konieczności musiała prowadzić do wojny. Oczywiście, istnieje szereg zjawisk, które mogą wojnę wywołać. W szczególności sytuacja Włoch jest dziś tego rodzaju, że w pewnych okolicznościach nie będą się one od wojny uchylać. Mussolini zbyt daleko zaangażował się w pewne sprawy i niewiadomo, czy bez naruszenia prestiżu Włoch będzie się w stanie z nich wycofać.

Jeżeli niebezpieczeństwo wojny zostanie odwrócone to dlatego, że większość mężów stanu dzisiejszej Europy, przyzwyczajonych do ciągłego lawirowania, boi się skoku w niewiadomą i odpowiedzialności za konsekwencje kataklizmu. Inna rzecz, że pole lawirowania coraz bardziej się zwęża.

J. K.

Litwa nie wyrzeknie się Kłajpedy litewskiego okna na Bałtyk

PRAGA, 27.9. PAT. Minister Lozorajtis udzielił korespondentowi „Narodnich Listów” wywiadu na temat zagadnienia kłajpedzkiego, w którym mówi, że Kłajpeda jest jedynym oknem litewskim na Bałtyk. Litwa nigdy nie zrezygnuje z Kłajpedy, gdyż zadusiłaby się w hermetycznym zamknięciu państwie. Litwa spełnia swe zobowiązania międzynarodowe i pragnie spokoju, by móc

Zderzenie dwóch torpedowców

LONDYN, 27.9. ATE. Z Tokio donoszą, że według informacji kół marynarki japońskiej, 4 japońskie kontrtorpedowce I-szej klasy o wyporności każdy 1700 tonn w czasie 6-wiecz na wybrzeżach południowo-japońskich dostały się w strefę burzy i zostały uszkodzone przez tajfun. Kontrtorpedowce „Hatsuyuki” i „Yugiri” zderzyły się, przyczem zginąć miało 51 marynarzy.

Po 1-szym październiku Zapadną ważne decyzje w sprawie zwołania izb i zmiany rządu

P. Prezydent Rzeczypospolitej wyjechał wczoraj popołudniu do Spawy, skąd powróci ma we wtorek, 1 października.

Po powrocie ze Spawy, spodziewany jest dekret Prezydenta Rzeczypospolitej, zwołujący nowe Izby Ustawodawcze. Zdaje się nie ulegać wątpliwości, że termin pierwszego posiedzenia Sejmu i Senatu wypadnie znacznie wcześniej, niż określony przez konstytucję ostateczny termin zwołania izb po wyborach, który wypada 20 października.

Sesja nowoobраниch izb otwarta będzie orędziem Prezydenta Rzeczypospolitej. W Sejmie przewodniczyć będzie pierwszemu posiedzeniu ze starszeństwa gen. Lucjan Żeligowski, który jest najstarszym z obranych posłów, w Senacie czterema najstarszymi senatorami są: Ukrainiec Horbaczewski oraz pp.: Sieroszewski, Malinowski i Bernard Chrzanowski. Według wszelkiego prawdopodobieństwa przewodnictwem przy nadanie w udziale p. Sieroszewskiemu.

Marszałkiem Sejmu zostanie wybrany, według wszelkiego prawdopodobieństwa, p. Stanisław

Car. Jednym z wicemarszałków Sejmu ma zostać p. Podolski. Sprawa marszałkostwa Senatu nie jest jeszcze zdecydowana. Jest to stanowisko ważniejsze od stanowiska marszałka Sejmu, bowiem, według nowej konstytucji, marszałek Senatu jest zastępcą Prezydenta Rzeczypospolitej. Wymienia się nazwisko plk. Prystora, jako kandydata na to stanowisko. Jednym z wicemarszałków Senatu zostanie prawdopodobnie prof. Makowski.

Wobec bliskiego już zakończenia prac, związanych z wprowadzeniem w życie nowej konstytucji, co było głównym zadaniem gabinetu plk. Sławka, należy się spodziewać po powrocie p. Prezydenta ze Spawy zwołania przez p. premiera Sławka dymisji całego rządu na ręce p. Prezydenta Rzeczypospolitej. Wbrew pogłoskom i tysiącym kombinacjom personalnym, jakie były już w prasie wymieniane, sprawa nowego rządu nie jest jeszcze ostatecznie zdecydowana. Jest bardzo prawdopodobne, że premier Sławek otrzyma od Prezydenta Rzeczypospolitej misję tworzenia nowego gabinetu i że nastąpi

rekonstrukcja rządu, obejmująca tylko kilka tek.

3 wicemarszałków zamiast 5

Jak zapewniają w kołach doborze poinformowanych skład liczebny prezydium nowego Sejmu, zostanie zmniejszony w porównaniu z poprzednimi kadencjami o dwa ustawodawczych wskutek zmniejszenia liczby mandatów poselskich.

Prezydium Sejmu ma się składać z marszałka i trzech wicemarszałków, a nie jak poprzednio z pięciu wicemarszałków.

Pogłoski o wystąpieniu Włoch z Ligi Pośpieszna praca Komitetu 13-u

GENEWA, 27.9. Komitet 13 odbył dziś 2-godzinne posiedzenie, na którym rozpoczął swe prace nad raportem z art. 15 p. 4 paktu Ligi Narodów.

Na przewodniczącego Komitetu 13 wybrano Madariaga, który w ten sposób łączy w swej osobie zarówno przewodnictwo koncyliacyjnej piątki, jak i rekomendacyjnej trzynastki.

Przedewszystkiem zajmowano się żądaniem Abisynji wysłania obserwatorów dla stwierdzenia ewentualnej agresji, gdyby ona nastąpiła. Premier Laval wyraził pewne wątpliwości co do celowości wysłania obserwatorów, którzy mogliby tam przybyć za późno. Wątpliwości, wyrażone przez Laval, potwierdzałyby kursujące dziś w Genewie pogłoski, że wystąpienia włoskiego należy się spodziewać już dziś, co zresztą wywołało w Genewie powszechny nastrój pesymizmu.

Ostatecznie postanowiono wyłonić podkomitet trzech eksper-

tów, mianowicie w składzie ekspertów francuskiego, brytyjskiego i hiszpańskiego, jako znawców terenu afrykańskiego dla zbadania technicznych możliwości wysłania obserwatorów z ramienia Ligi Narodów do Abisynji.

Eksperti przedstawili mają rezultat swych badań w ciągu najbliższych 2 lub 3 dni komitetowi. Następnie przystąpiono do omówienia raportu i ustalono, że ma się on składać z dwóch części: historycznej, odzwierciedlającej całość konfliktu i rekomendacyjnej — zawierającej konkretne zalecenia. Sprawa sposobu sporządzenia tej części raportu zdecydowana zostanie jutro. Prawdopodobnie komitet powoła dla tego zadania specjalny podkomitet redakcyjny, zaś zalecenia dyskutowane być mają na posiedzeniu jutrzejszym.

Akcję Komitetu 13 cechuje duży pośpiech, na który kładzie zwłaszcza nacisk W. Brytanja.

GENEWA, 27.9. PAT. Uruchomiony kółka procedury lirowej, stworzono możliwość kontynuowania starań o rozwiązanie sporu włosko - abisyńskiego w Genewie. Choć to łączy się z deklaracją min. Edena — wszystko wskazuje jednak na to, że ciężar sprawy przeniesie się gdzieś indziej. Francja, Anglja i Włochy starają się będą między sobą o znalezienie wyjścia z zagrażających prze-

Już mróz na Hal Gąsienicowej

W całej Polsce panowała wczoraj pogoda o zachmurzeniu zmieniającym, przeważnie dość dużym, z opadami na południu i wschodzie kraju. Temperatura znacznie się obniżyła i o godz. 12 wynosiła: na Hal Gąsienicowej 1 stopień poniżej zera, w Zakopanem 4, we Lwowie 8, w Gdyni i Łucku 9, w Warszawie, Przemysłu, Zaleszczykach i Katowicach — 10, w Poznaniu, Cieszyń 11, w Grudziądzu 12 oraz w Wilnie 13.

Dziś — po miejscami mglistym ranku w ciągu dnia dość pogodnie. Temperatura bez większych zmian. Słabnące wiatry północno-zachodnie i zachodnie.

Tajemnicza zbrodnia na Woli zaalarmowała policję warszawską

Komendę policji m. st. Warszawy i Urząd Śledczy zawiadomiono wczoraj o strasznym odkryciu na Woli, na polu w pobliżu glińianek, n. t. zw. Sadurce.

Natychmiast na miejsce wysłano kilku oficerów policji mundurowej i śledczej, którzy prowadzą dochodzenie.

Na Woli znaleziono w miejscu mało uczęszczanym, we wgłębieniu, leżące zwłoki jakiegoś mężczyzny. Sądząc z oględzin denata, został on zamordowany prawdopodobnie we wtorek bieżącego tygodnia. Zwłoki ofiary tajemniczego mordu przewieziono do gabinetu medycyny sądowej, gdzie będą poddane szczegółowej sekcji, dla ustalenia przyczyny zgonu.

Jak ustalono, nieznanego osobnika zamordowano na tle porachunków partyjnych lub osobistych pomiędzy zwalczającymi się na Woli bandami złodziei i oszustów. Przybyli na miejsce funkcjonariusze 10-ej brygady stołecznej urzędu śledczego dokonali szczegółowych oględzin miejsca zbrodni, oraz oględzin zwłok zamordowanego. Z pobieżnych oględzin stwierdzono tylko, że jest to mężczyzna w wieku 30 — 40 lat, chrześcijanin. Policja dotychczas nie może ustalić jego nazwiska.

Sekcja zwłok, przeprowadzona w gabinecie medycyny sądowej, rzuci niewątpliwie wiele światła na ofiarę zbrodni.

Dochodzenie ministerjalne w gimnazjum im. Mickiewicza

Wydział Szkolnictwa Średniego Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na skutek poruszanej w ostatnich dniach na łamach prasy sprawy samobójstwa ucznia 8 klasy gimnazjum im. Adama Mickiewicza w Warszawie, s. p. Miodusze-
go, przeprowadza skrupulatne dochodzenie.

Delegat ministerjalny przesłuchał w b. tygodniu członków ciała nauczycielskiego w gimnazjum i kilku uczniów.

Sytuacja w szkole nie uległa zmianie, choć lekcja matematyki p. Hornowskiego w klasie 8 odbyła się bez żadnych przeszkód. Przed lekcją odwiedził klasę dyrektor, p. Dądz i wychowawca klasy p. Strycharski. Upředzono uczniów, że próba zakłócenia spo-

koju na lekcji ukarana będzie natychmiastowym wydaleniem ze szkoły i nieprzystąpieniem do egzaminów na całym terenie Polski. Na lekcji p. Hornowskiego asystował dyrektor gimnazjum i wychowawca klasy.

Nie trzeba dodawać, że w tych warunkach lekcja przebiegała wśród grobowej ciszy. Każdy też zrozumie, że uniknięcie niepokoju w szkole tego rodzaju metodą musiałoby zrobić wrażenie na uczniach gimnazjum.

Order Orła Białego dla marsz. Prezana

BUKARESZT, 27.9. PAT. Przymarszałka Prezana, witany na był tu plk. Morawski, wiozący insygnia orderu Orła Białego dla

go

Tajemniczy balon w Polsce ze śladami krwi na powłoce

Wczoraj rano we wsi Trzcianki, w odległości 10 km. od Wyszkowa, przywycono powłokę balonu niemieckiego „Braune Messer”, która leciała na wysokości 3 m. nad ziemią. O znalezieniu balonu zawiadomiono władze policyjne i wojskowe, które podjęły energiczne dochodzenie. Stwierdzono, że balon był niesiony silnym wiatrem południowo - zachodnim i że posiadał minimalną ilość gazu.

Z Jabłonny wydelegowano kpt. Stenzla z 2 bataljonu balonowego, który dokonał oględzin powłoki. Znaleziono na niej świeże ślady krwi. Powłokę balonu wraz z resztkami siatki sznurkowej zaldowano na samochód Stenzla, który zabrał ją z sobą do Jabłonn, gdzie przeprowadzone będzie szczegółowe badanie.

Jednocześnie wydano zarządzenie w celu przeprowadzenia poszukiwań za pasażerami balonu oraz za koszem. Istnieje bowiem przypuszczenie, że balon leciał z pasażerami. Podczas lotu z nieznaną przyczyną gondola balonu oberwała się, na co wskazują poszarpane liny. O tem, że ludzie byli w gondoli, świadczyć ślady krwi na sznurach i powłoce balonu. Prawdopodobnie więc zginęli oni podczas tej katastrofy balonowej.

W okolicy, gdzie opadł balon, odbywa się obecnie wielka oblawa, w której biorą udział policjanci okolicznych posterunków, gajowi oraz ludność miejscowa. Jednocześnie władze zawiadomiły ambasadę niemiecką, która natychmiast depeszowała do Ministerstwa Lotnictwa w Berlinie z

zapytaniem o pochodzenie balonu oraz o miejsce, z którego odbył się jego start. Nie jest wykluczone, że balon, który prawdopodobnie był balonem reklamowym Targów Lipskich, wyrwał się podczas startu i że wówczas załoga odniosła rany.

Naogół jednak wyrażane jest przekonanie, że balon dostał się w sferę działania silnego wiatru południowo - zachodniego, który od dwóch dni wieje nad Polską. Wiatr ten jest porwisty i szybkość jego dochodzi chwilami do szybkości silnej wichury. Balon, lecąc nisko, nad gęstymi lasami, znajdującymi się w tamtej okoli-

cy, mógł być rzucony przez wiatr całą siłą o drzewa. Wskutek tego uderzenia mogły pęknąć linki i kosz oderwać się razem z załogą. Są to narazie tylko przypuszczenia.

Jak się przedstawia rzeczywistość sprawy tajemniczego balonu, można będzie ustalić dopiero po stwierdzeniu, w jakich warunkach odbył się jego start i czy w jego koszu znajdowali się pasażerowie.

Sprawa przedstawia się nader tajemniczo i w chwili obecnej wszystkie zainteresowane władze starają się rozwiązać tę sprawę.

Wychrzani żydzi w odrębnych gminach wyznaniowych

BERLIN, 27.9. (PAT.). Nowe i niespotykane dotychczas akcenty w walce z t. zw. „katolicyzmem politycznym” w Niemczech uwidoczniły się na konferencji związku ewangelickiego w Bremie. Jeneralny sekretarz związku, dr. Ohlemueller, oświadczył, że ewangelicy niemieccy, zrzeszeni w szeregach „Deutsche Christen” (organizacji, popierającej oficjalny kościół ewangelicki Rzeszy), muszą zdobyć się na protest religijny przeciwko „katolicyzmowi politycznemu”, jeżeli nie chcą utracić prawa do nazwy protestantów. Marcin Luther dał przykład, jak należy przeprowadzać protest religijny.

Wiceprezydent związku ewangelików, Hahn, domaga się, by do kościoła ewangelickiego Rzeszy należeli mogli tylko ewangelicy

pochodzenia aryjskiego, podczas gdy dla żydów neofitów, którzy wstąpili do kościoła ewangelickiego, tworzone miały być odrębne gminy żydowsko-chrześcijańskie.

Wścig zbrojeń morskich

LONDYN, 27.9. (PAT.). Według „Daily Express” rząd brytyjski wystąpił ma jeszcze w końcu bieżącego tygodnia do St. Zjednoczonych notę, oświadczającą, iż Anglja domaga się odzyskania swobody ruchów w sprawie budowy nowych okrętów wojennych i zamierza znacznie wzmocnić swą flotę.

Nota równoznaczna będzie z wypowiedzeniem traktatu waszyngtońskiego, co uczyniła już Japonja.